

PŘEDMLUVA — 13

1. VÝCHODISKA, VZORY A INSPIRACE — 17

- 1.1 Úvod (Martin Jemelka) — 18
- 1.2 Historiografie (Jakub Štofáník) — 29
- 1.3 Etnografie dělnictva (Jakub Štofáník) — 38
- 1.4 Sociologické výzkumy náboženství, práce a dělníka (Martin Jemelka) — 49

2. INSTITUCE — 61

- 2.1 Průmyslové a tovární město (Martin Jemelka) — 62
 - Moderní průmyslové město českých zemí — 62
 - Vývojové trajektorie — 69
 - Továrna, dílna a sociální laboratoř — 76
 - Třída, národ, konfese — 82
 - Města jako kolbiště sekulárních a náboženských kultur — 88
- 2.2 Náboženské společnosti (Martin Jemelka) — 94
 - Náboženské společnosti na přelomu epoch — 94
 - Tradiční institucionální aktéři náboženského života — 98
 - Noví institucionální aktéři náboženského života — 111
 - Trh víry — 120
- 2.3 Náboženství jako politikum (Jakub Štofáník) — 125
 - Postoj politických stran k náboženství — 125
 - Konfesní zákonodárství — 132
 - Náboženství ve veřejném prostoru — 141
 - Lokální politika — 145

3. RELIGIOZITA (MARTIN JEMELKA) — 151

- 3.1 Religiozita v zákopech a na domácí frontě — 152
 - Nový svět povstane! — 152
 - V zákopech a na domácí frontě — 153
 - Krize víry a diskreditace institucionálního náboženství — 157
 - Konverze v důsledku války — 162
 - Nezabiješ, nesesmilníš, nepokradeš! — 165

- 3.2 Náboženská revoluce a dělnictvo — 168
 - Konec starých časů — 168
 - Revoluce národní, sociální a náboženská — 170
 - Násilí ve službách náboženské revoluce — 175
- 3.3 Přestupové hnutí a dělnictvo — 181
 - „Proč jsem opustil církev?“ — 181
 - Velké účtování 1921 a 1930 — 184
 - Interkonfesijní mobilita — 190
 - Národní, konfesní, nebo sociální identita? — 194
- 3.4 Pastorační výzvy průmyslové společnosti — 200
 - Dlouhá cesta k pastoraaci dělnictva — 200
 - Pastore velkoměsta a průmyslového dělnictva — 202
 - Nástroje, strategie a problematické body dělnické pastore — 206
 - Laikové a ekumenismus — 212
 - Pastorační specialisté — 217
- 3.5 Duchovní v průmyslovém městě — 221
 - Baťovo kázání panáčkům — 221
 - Ideální duchovní pro tovární město — 222
 - Interkonfesijní zápas o dělníkovu duši — 226
 - Dělníci na vinici Páně — 231
 - Duchovní z proletářského prostředí — 234
- 3.6 Náboženská infrastruktura průmyslového města — 239
 - Kostel pro zlínské „amerikány“ — 239
 - Moderní chrám pro dělníky — 242
 - Domov, provizoria a nebesa — 245
 - Kláštery, sociální zařízení a spolkové domy — 248
 - Na poslední cestě: krematorium v Moravské Ostravě a lesní hřbitov ve Zlíně — 251
- 3.7 Zbožnost osobní, veřejná a profesní — 258
 - Osobní zbožnost — 258
 - Veřejná zbožnost — 264
 - Profesní zbožnost — 269
 - Křesťanské oslavy dělnické práce — 272

3.8 Přechodové rituály — 276

- Narození a křest — 276
- První zpověď a přijímání, biřmování a konfirmace — 279
- Sňatek a svatba — 282
- Úmrtí a pohřeb — 285
- Funerální kultura a kremační hnutí — 287

3.9 Školní výuka náboženství — 292

- Kladivo, srp a pero — 292
- Svobodná škola a školní výuka náboženství — 294
- Katolická katechetika a zápas o laickou (humanitní) morálku — 298
- Výuka náboženství jako neuralgický bod dělnické katecheze a pastore — 304

3.10 Religiozita žen a fenomén generací — 309

- Pouť — 309
- Religiozita žen — 310
- Zbožná žena v maskulinním světě práce a víry — 313
- Generace — 319
- Republikánské mládí — 322

3.11 Heterodoxie a bezvěrectví — 326

- Svízelná misie — 326
- Ve službách míru, zdraví a apolitičnosti — 329
- Za hranicemi ortodoxie — 332
- Věda, nebo víra? — 335
- Náboženství bez Boha — 340

4. SOCIÁLNÍ OTÁZKA (JAKUB ŠTOFANÍK) — 347

4.1 Náboženské společnosti a sociální otázka — 348

- Dělnická (sociální) a chudinská otázka — 348
- Náboženský jazyk a svět práce — 350
- Náboženští aktéři v diskusích o sociální otázce — 356

- 4.2 Vzdělávání a příprava duchovních k sociálnímu angažování — 358
- Cesty ke vzdělávání duchovenstva — 358
 - Sociální expertiza v Českobratrské církvi evangelické — 363
 - Vzdělávání římskokatolického kléru v sociální oblasti — 366
- 4.3 Zápas o blaho dělnictva — 374
- Mobilizace sociální tematikou — 374
 - Náboženské společnosti a jejich poměr ke kapitalismu, socialismu a komunismu — 377
 - Soupeření bezvěrců s ostatními náboženskými společnostmi — 380
- 4.4 Sociální činnost, nebo charita? — 386
- Hledání nového obsahu a forem pro charitu — 386
 - Role charity v průmyslové společnosti — 390
- 4.5 Náboženské společnosti a organizace dělnictva — 396
- Počátky organizace dělnictva v křesťanskosociálních spolcích — 396
 - Křesťanskosociální odbory — 398
 - Křesťanskosociální odbory v životě průmyslových měst — 403

5. ZÁVĚR (MARTIN JEMELKA) — 411

PŘÍLOHY — 419

PRAMENY A LITERATURA — 427

REJSTŘÍKY

Jmenný rejstřík — 463

Místní rejstřík — 469

Rejstřík veřejnoprávních korporací, průmyslových závodů
a firem — 475

SEZNAM ZKRATEK — 483

SEZNAM VYOBRAZENÍ — 485

SUMMARY — 491